

scrisoare de început | pag. 1

Ahim. Emilianos Simonopetritul:
„Trezvia este taina prin care
eu înaintez în Dumnezeu”

editorial pag. 3

Visul sau trezvia?,
de Gheorghe Fecioru

prăznuri | pag. 7

Sfinții Simeon și Sava,
de Tatiana Petrache

școala părinților | pag. 13

Între Scilla și Caribda:
copiii părinților toxici și absenți,
de Dr. Psih. Irina Petrea

școala părinților | pag. 19

YouTube, Social Media și școala online (II)
de Lect. univ. Dr. Andrei Drăgulescu

știința de a iubi | pag. 22

Părintele Josah Trenham:
Soțul bun este un lider de familie (II)

cauzele bolilor | pag. 26

Cât de sigure sunt vaccinurile anti-Covid-19?,
de Ana Gheorghiu

cuvinte vii | pag. 31

Pandemia de rinocerită,
de Sergiu Ciocârlan

pag. 35 | cu noi este Dumnezeu

Părintele Atanasie Stasiuc din Brodina:
„Simplă și smerită să ne fie viața!” (I)

pag. 40 | cuvântul duhovnicului

Starețul Antim de la Schitul Măgureanu:
„Trezvia ne duce mai aproape de Dumnezeu”

pag. 49 | mărturii

Culoarea sufletului meu

pag. 51 | convertiri

Părintele Radu Trifon:
„Atunci când ajungi la Hristos,
păi nu te mai lași de El!”

pag. 59 | minuni

Izbăviri minunate de holeră
cu ajutorul Brăului Maicii Domnului

pag. 63 | interviu

Jonathan Jackson:
„A fi în lume, dar nu din lumea aceasta”

pag. 69 | dialog cu cititorii

pag. 71 | al optulea veac

Dr. Bioetician Virgiliu Gheorghe:
Vaccinul anti-COVID - o abordare lucidă (I)

pag. 77 | actualități

pag. 79 | concursuri

„Trezvia este taina prin care eu înaintez în Dumnezeu”

Trezvia este o părtășie lăuntrică cu Dumnezeu, care se poate săvârși în fiecare zi în lăuntru nostru atunci când nu suntem ocupați cu deșertăciunea sau cu aranjamentele noastre. Trezvia, ca metodă duhovnicească, este taina prin care Dumnezeu înaintază în lăuntru meu și înaintez și eu în Dumnezeu. Atunci, Duhul cel Sfânt, ca o sămânță de viață făcătoare, intră cu mișcări neîncetate în pânțele inimii mele și naște acolo „duhul mântuirii”, după cum zice Prorocul ^{Isaia 26:18}.

De asemenea, faptul că este o metodă duhovnicească ne amintește de existența duhului viclean care a murit odată pentru totdeauna în clipa când s-a depărtat de Dumnezeu și, de aceea, caută să aducă și în sufletele noastre moartea. Duhul viclean nu are, desigur, drepturi asupra fapturilor lui Dumnezeu, dar așteaptă cu răbdare, pândeste, ca să atace îndată ce-i îngăduie Dumnezeu. Totuși, nu numai Dumnezeu îngăduie duhului viclean să atace, ca în cazul lui Iov, ci și propriul nostru duh îl cheamă. Viața dusă în nepăsare, în lenevie, tăvălirea în banalități și, mai ales, viața în păcat și fărădelege este o invocare a duhului viclean. De aceea, metoda trezviei este un război duhovnicesc împotriva duhului viclean. Atunci noi, stând între diferite duhuri, trebuie să ne întoarcem întotdeauna către Sfântul Duh, dacă vrem să fim biruitori.

Desigur că duhul viclean nu poate să intre oricum în adâncul duhului nostru, dar, atunci când duhul nostru se îndeletnicește cu altceva, Sfântul Duh așteaptă fără să acționeze.

„Dacă încă n-am început lucrarea trezviei, să începem de azi” (Arhim. Emilianos)

Se întâmplă ca în relațiile dintre oameni. Când cineva mă privește cu multă dragoste, dar eu privesc altundeva și nu am nici o comuniune cu el, el nu poate să mă facă părtăș iubirii lui. Poate doar să aștepte cu mâna întinsă, încât, de îndată ce-i arunc o privire, el să mă invite și să am părtășie cu el. Dar de câte ori putem noi, oamenii, să facem asta? Duhul Sfânt însă o face. Rămâne în această postură poate chiar întreaga noastră viață, așteptând ca vreodată să atragă privirile inimii noastre.

Când înlăuntrul meu se mișcă un gând, iar eu nu-l verific înseamnă că inima mi-a scăpat din mâini. Iar când ceva îmi scapă, de exemplu o piatră, nu știu ce va sparge sau ce rău poate să provoace. Păcatul a fost săvârșit, desigur, odată în Rai, dar se săvârșește acum și în propria mea viață. Prin trezvie însă pot să mă eliberez de această robie, deoarece trezvia este calea către nepătimire, către care nu mai există alt drum. Așadar, primul rod al trezviei este curăția. Nu mai avem nici gânduri, nici imaginații, nici fapte viclene. Ce măreție să știi că ești invulnerabil în viață! Cine atunci, știind aceasta, n-o să spună că își va da și viața, și inima, și va pune de-o parte și cel mai mic bănuț ca să dobandească nepătimirea?

După ce am văzut cel dintâi rod al trezviei, poate acum fiecare dintre noi să se întrebe cât a exersat până acum în viața sa această lucrare de căpătâi. Iar dacă descoperim că nu am exersat-o, avem înaintea tot restul vieții noastre pământești, ca nu cumva să ajungem la sfârșit fără să fi devenit cuceritorii acestei lucrări. Dacă, iarăși, vedem că suntem curați, să dăm slavă Domnului, Care ne-a învrednicit să ajungem la nepătimire.

Este nevoie însă ca această metodă să fie folosită mult timp, adesea ani la rând. Trezvia nu este o lucrare doar pentru acum, ci munca noastră nepieritoare, „până ce putem zice: astăzi!” Evrei 3:13. Mersul trezviei – în realitate, mersul lui Dumnezeu înlăuntrul nostru, urmărirea Lui – este continuu. Frământătura noastră are nevoie de ani pentru a fi dospită de aluatul lui Hristos. Dar noi, ce facem? Îndată ce ne-am luptat unul, doi, cinci, zece ani, ne revoltăm apoi și zicem: „Oh, degeaba! Unde sunt roadele pe care le făgăduiește Dumnezeu? Una zice și alta face. M-a uitat, nu mă ia în seamă”. Iată un gând viclean care se cultivă înlăuntrul

nostru. Căci trezvia sporește numai dacă este stăruitoare. Mersul meu trebuie să fie o vânătoare, dar într-o atmosferă pașnică, pe care nu o aștept, ci numai o urmăresc, în timp ce noi de obicei o așteptăm.

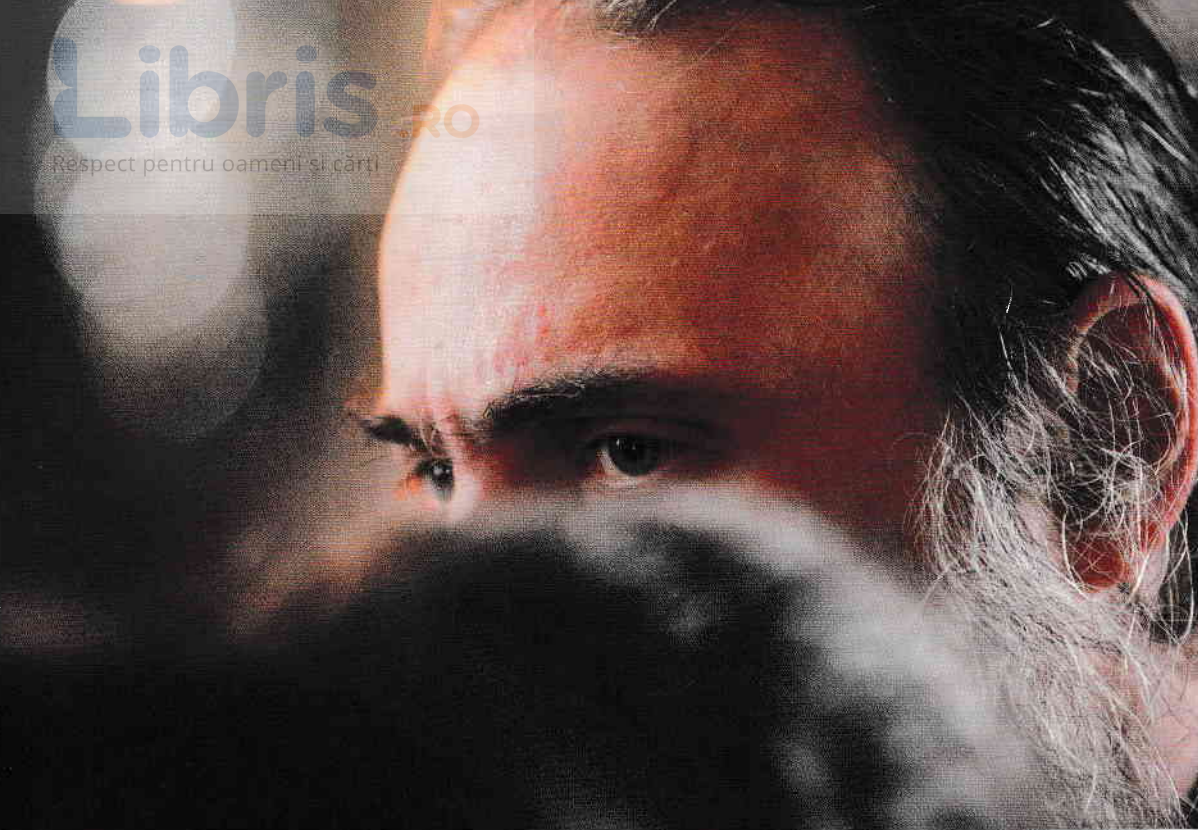
Adevărata așteptare a Sfântului Duh este îndeletnicirea noastră cu El, și nu imediată împlinire a cererilor noastre de către Dumnezeu. Asta nu este iubire de Dumnezeu, ci este iubire de plăcere. Dumnezeu este iubitor de oameni, dar eu nu sunt iubitor de Dumnezeu, sunt „iubitor de om” – iubesc omenitatea mea, pe mine însumi. De aceea, Dumnezeu niciodată nu îi dă har omului care se grăbește și spune: „Am obosit, nu mai pot să tot cer de la Dumnezeu”. Așadar, „aștept pe Duhul Sfânt” înseamnă „mă îndeletnicesc cu Duhul Sfânt”. El este îndeletnicirea mea proprie și mai ales stăruitoare, fără întreruperi.

După cum plugul sapă adânc în pământ și deschide brazda, aruncând de-a dreapta și de-a stânga țărâna, ca să cadă sămânța, să se îngroape și să încolțească, tot așa trebuie să sape și trezvia în existența noastră și să deschidă o cale pe care să călătorească Dumnezeu Însuși, Singurul care poate să ne deschidă inima. Desigur că ar fi fost bine să începem lucrarea aceasta de când L-am simțit pe Hristos în viața noastră sau măcar de când am devenit monahi sau cel puțin de ieri. Dacă încă n-am început, să începem de azi. Toate cele de mai sus vor fi în mâinile noastre, se vor împlini. Dacă însă ne pierdem timpul cu alte îndeletniciri înseamnă că-L pierdem pe Hristos, pierdem sămânța cea sfântă. ■

*Din Arhim. Emilianos Simonopetritul,
 „Cuvânt despre trezvie. Tâlcuire la
 Sfântul Isihie” (Ed. Sfântul Nectarie, 2008)*

Traducere de Ierom. Agapie Corbu

Grupaj realizat de Anca Stanciu

Visul sau trezvia?

Mă simt de parcă abia acum m-am trezit dintr-un somn adânc, după o jumătate de veac de la nașterea mea. În mai puțin de o lună am pierdut patru rude foarte apropiate și pe cel mai bun prieten de școală. COVID-ul și cancerul și-au dus lucrarea până la capăt atât de repede, încât nu s-a putut face mai nimic în nici unul din cazuri. E un sentiment foarte straniu, atunci când vezi că mor oamenii în jurul tău, ca loviți de gloanțe, fără să mai apuce măcar să-și ia rămas-bun. Cât despre o spovedanie totală în fața preotului nici nu mai poate fi vorba. E ca în război: ori te-ai pregătit dinainte, ori ai pierdut deja.

Moartea prietenului meu, cel mai bun prieten din copilărie și adolescență, m-a zguduit însă cel mai mult. Nu atât pentru că durerea morții, a despărțirii definitive rămâne

pentru mine ceva dureros, de nedelegat, aproape insurmontabil, ci pentru că acest om, poate cel mai bun din generația mea, atât ca inteligență și creativitate, dar și ca putere de muncă și generozitate, a murit de un cancer fulgerător, pe pământ străin, după o viață în care cele mai mari satisfacții ale sale nu au fost altele decât munca feroce, nostalgia zilelor de odihnă și părelnicia mângâiere a recunoașterii instituționale.

Nu a știut ce înseamnă să ai propria familie, nici de natură nu prea a apucat să se bucure, ca să nu mai vorbim de marile idealuri ale tinereții noastre: cultura și credința trăite viu. Nu a avut parte de o comunitate de prieteni adevărați, trăind într-o lume lipsită de valori, fără altă perspectivă decât o nouă

săptămână de muncă și dorul după *week-end*-ul cu masa la restaurant, după care putea dormi fără griji o zi întreagă. Atât.

Era un om despre care credeai că va muta munții din loc prin darurile sale și că mulți se vor bucura de binele pe care îl va răspândi în jur. Dar lucrurile nu s-au petrecut așa. Încă de la sfârșitul facultății și-a propus să se realizeze în Occident. A plecat în țara care teaurizează banii lumii, pentru a fi un mare tehnolog. Și a fost. Dar, deși a trebuit să-și reia toate studiile pentru a-i fi recunoscute, deși a fost întotdeauna cel mai bun din toate colectivele în care a lucrat și a inovat, totuși îmi spunea că, după cincisprezece ani, încă nu era acceptat, iar la întâlnirile din mediul profesional era tratat cu un dispreț disimulat, chiar cu repulsie, de parcă nici nu făcea parte dintre ei. De altfel, știa că acest lucru nu se va întâmpla niciodată.

Da, prietenul meu cel mai bun și-a atins obiectivele inițiale. A ajuns la vârf în domeniul pe care și l-a ales, dar, în afara banilor, satisfacțiile lui de viață au rămas submediocre. Cu alte cuvinte, și-a sacrificat tinerețea și viața, muncind până la epuizare, boală și moarte. Și pentru ce? Ba, mai mult, rudele lui nu au moștenit nimic din imensa asigurare de viață în care erau concentrate toate economiile lui, iar bani nu a avut niciodată destui ca să-și permită o casă în Elveția, după treizeci de ani de muncă.

Desigur, din perspectiva lumii, acest om a fost mai mult decât împlinit: un loc social demn de invidiat de mulți români amărâți, restaurante la discreție, tot timpul în delegații prin străinătate, fără grija copiilor și a zilei de mâine, fără datorii în bancă, fără neliniștea că va rămâne fără bani de doctor – că doar trăia în cea mai medicalizată țară a lumii. Atât însă că, de la depistarea bolii și până la moarte, serviciile de sănătate nu au investit mai nimic în tratamente, scuzându-se că este prea

Sfântul Teodor Tiron
(†17 februarie)

avansat cancerul de care suferea, astfel că s-a sfârșit în mai puțin de trei luni de zile, răpus de cea mai ușoară formă de cancer pe care o poate face un bărbat.

Da, e adevărat, din unghiul prin care lumea privește realitatea, prietenul meu putea fi socotit chiar fericit. Ce mai contează ce era în sufletul lui? Oricum nu ai nici o posibilitate să evaluezi obiectiv fericirea omului! Speculații și filosofii, îmi veți spune. Poate, dar toate astea mi s-au petrecut chiar în această perioadă a istoriei noastre când, vrem sau nu s-o recunoaștem, COVID-ul a zguduit din temelii lumea în care trăim. Moartea nu mai e doar în filme, ci e vecina de peste drum sau din cealaltă cameră de spital. Teroarea a devenit astăzi un fel de-a fi al societății. Oamenii se îndepărtează cu frică unii de alții și se ascund. Peste tot plutește o spaimă, o amenințare, iar lumea pare că se refugiază tot mai mult în virtual, în vis. Acolo îți găsești atât nesiguranța

maximă, conectat fiind la amplificatorul de frică, cât și siguranța că lucrurile sunt sub control, dacă ascuți cu obediență de ordinele venite de undeva, de sus. Pacea ta lăuntrică ajunge să fie sinonimă cu această integrare, cu urmarea precisă a indicațiilor celor care-ți vor binele, cu renunțarea totală la propriul discernământ, la propria-ți gândire.

E de ajuns ca ecranul să indice drumul către siguranță și fericire, pentru ca mulțimile, cohorte fără număr, să se îndrepte în acea direcție, deși la capătul ei se deschide prăpastia. Dar acest lucru îl vei afla prea târziu. Genial este însă faptul că, odată asumată această condiție a ascultării desăvârșite, indiferent de nivelul tău social sau intelectual, vei face ceea ce ți se spune. Da, suntem, în general tributari proiecțiilor sociale, visurilor individuale, proiectelor de viață pe care societatea ni le pune înaintea, însă noua epocă, inaugurată de COVID, schimbă puțin paradigma. Prietenul meu emigrat în Elveția a fost trădat de propriile visuri de tinerețe, pe care și le-a făurit și asumat într-o Românie postdecembristă, marcată de mirajul obsesiv al Occidentului și de un uriaș complex de inferioritate față de acesta. Cel puțin el și-a ales singur calea pe care a urmat-o și pe care a perseverat toată viața. Acum însă lucrurile se schimbă. Nu mai este vorba doar de un vis individual, de un proiect la care aderi sau nu în mod liber, ci de o ordine globală impusă aproape prin forța armată, o ordine a proiectelor ideologice, a pasajelor logice, care îți permit tot mai puțin alegerea. Este vorba de un vis impus, dacă vrei.

EVADAREA PE VERTICALĂ

Sistemul mediatic integrator la nivel social, dar și limitator al libertății, a devenit atât de perfecționat, încât, la nivelul unui stat, foarte puțini mai realizează că au ajuns să nu mai discute și să nu mai aleagă decât în interiorul paradigmelor

în care au fost circumscrise mediatic. Cu alte cuvinte, orice ai alege, din dezbaterile de idei și de programe care ți se servesc, nu faci decât să te miști pe traiectorii prestabilite – care, e drept, sunt prevăzute și cu o altă variantă, care însă te va duce în final tot acolo unde se dorește. Visul și convingerea că ești liber continuă să fie alimentate atât de frică și de amenințarea morții, cât și de atracția și căutarea plăcerii.

De aceea nici nu s-a mai considerat necesar, de pildă, ca vaccinul să fie impus. „Nu-i nevoie”, și-au spus „Stăpânii inelelor”, „tot acolo vor ajunge! Convingerea că sunt liberi îi va face și mai docili. Vor avea tot mai mult de ales, până când vor obosi și vor ceda singuri, iar cei care vor rămâne vor fi prea puțini ca să mai însemne ceva”. De fapt, din această ordine încălcită a lumii actuale, a oglinzilor paralele sau a labirinturilor fără ieșire, a visurilor sau coșmarurilor care se confundă cu realitatea, nu poți ieși decât dacă te hotărăști a te lepăda de toată minciuna care îți sprijină justificările, care îți încarcă conștiința. Dar nici acest lucru nu mai este chiar atât de simplu, căci nici un sistem nu-și este sieși suficient și, uneori, nici adevărul nu mai poate fi chiar atât de evident, mai ales atunci când îl răsfrâng în fel și chip nenumărate oglinzi ale minciunii lumii.

Singura soluție rămâne, după cum observa și Părintele Nicolae Steinhardt în „Jurnalul Fericirii”, evadarea pe verticală, credința în Cele de Sus. Totul, absolut totul, în sistemul concentraționar al statului dictatorial, al lumii în general, te va lega cu firele nevăzute ale durerii și plăcerii, înrobindu-te până la moarte. Numai Dumnezeu poate să lumineze sensurile, numai El poate să ne ridice, puțin câte puțin, deasupra lucrurilor, pentru a înțelege cum sunt, de fapt, pentru a vedea adevărata lor poziționare. Am cunoscut oameni aflați la margini cu totul diferite ale lumii – în Arizona Părintelui Efrem și

în Sfântul Munte Athos, în Danemarca lui „Hamlet” și în Kenia continentului întunecat de cultura magiei – și cu toții gândeau la fel realitatea. Se înțelegeau din priviri și nu aveau nevoie să discute despre temeiurile pregătirii pentru așa-zisa „Apocalipsă”, ci despre însemnătatea vitală a Rugăciunii inimii, a descoperirii Cuvântului Hristos în inima noastră. Cu toții erau ucenicii lui Hristos, oameni ai lui Dumnezeu ce căutau Calea în fiecare respirație a inimii, prin chemarea Numelui lui Iisus.

De fapt, mult mai târziu am înțeles că ceea ce m-a răvășit cu totul în această moarte a prietenului meu nu a fost altceva decât faptul că, în afara unei dureri emoționale firești, psihologice, plecarea lui nu a zguduit și nu a trezit pe nimeni la realitate. Am fost, fără să vreau, martorul unei morți ca oricare alta, moartea unuia dintre personajele principale de la televizor, și nu moartea „prietenului meu Enkidu” – acea moarte care pune în criză valorile sau non-valorile lumii noastre, pentru a ne deștepta cu privirea fixată către cealaltă lume, către viața veșnică. Experiența acestei morți m-a făcut să realizez, mai concret ca niciodată, că, încetul cu încetul, lumea în care trăim alunecă în așa măsură în zona unui vis fără perspective, a nimicului, încât nici măcar moartea celui de lângă noi nu mai are puterea să ne trezească la viață, înainte de propria noastră moarte. Ai sentimentul că Titanicul acestei lumi se scufundă în adâncul mării, iar lumea continuă să danseze, absorbită, în marile lui saloane, să joace ruleta norocului sau să se distreze, bând ultimul pahar, în timp ce întunericul și moartea se aștern tăcute peste toți, fără ca ei măcar să priceapă că au murit deja.

Vor veni vremuri foarte grele nu peste mult timp. Poate că vom fi constrânși la cedări de conștiință, poate vom fi nevoiți să ne înfrânăm mai presus de puterile noastre

firești, dar nimic din toate acestea nu va fi atât de grav ca uitarea de sine, complacerea în visare și plăcere sau obediența gratuită în fața comandamentelor ideologice ale lumii. Nimic nu va putea fi atât de grav ca renunțarea la propria rațiune, pe care Dumnezeu ne-a dăruit-o, și ca autoamăgirea că suntem pe calea cea bună. Prin această renunțare nu vom mai avea nici o șansă de salvare, nici o nădejde în scăparea Bunului Dumnezeu, pentru că, prin confortabila uitare de sine, ne-am lepădat de El.

Dacă însă, în mijlocul furtunilor de controverse, de sugestii, de ordine și amenințări, vom găsi răgazul să-L căutăm clipă de clipă în oglinda inimii pe Hristos, nu vom scăpa de greu, e drept, dar Îi vom putea mulțumi lui Dumnezeu pentru toate, chiar și pentru aceste greutăți și necazuri, și vom fi chiar bucuroși că nu mai suntem lăsați să ne zbatem atât de mult pentru cele ale lumii, fiind închiși sau limitați în mișcări, fără ca asupritorii noștri să-și dea măcar seama că astfel ne-au deschis porțile către cea mai fericită vreme a vieții noastre, când vom trăi numai prin și pentru Hristos.

Haideți să pășim de pe acum pe acest drum, scuturându-ne de visele televizuale ale ideologiei lumii acesteia, să înaintăm cât mai mult pe drumul trezviei – poate cu durere, dar și cu bucuria că vom putea vedea lumea și lucrurile așa cum sunt. Cu încredințarea că nu suntem singuri, cu nădejdea că viața noastră nu a trecut în zadar, lăsând în urma noastră un mare gol, nu neapărat în comunitatea în care am trăit, ci în firea umanității pe care Și-a asumat-o Hristos, odată cu moartea și învierea Sa. ■

Gheorghe Fecioru